

Zpráva o šetření

ve věci vydání závazného stanoviska orgánu územního plánování podle § 96b stavebního zákona Městským úřadem Šlapanice

Dne 9. 7. 2018 se na veřejnou ochránkyni práv obrátila paní A, bytem xxx (dále také „stěžovatelka“), ve věci přetrvávající nečinnosti Městského úřadu Šlapanice, odboru výstavby, oddělení územního plánování a památkové péče (dále také „odbor výstavby“), při vydání závazného stanoviska orgánu územního plánování ke stavbě rodinného domu v k.ú. B.¹

Vyřízení podnětu jsem se ujal já, neboť veřejná ochránkyně práv Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., využila možnosti, dané jí ustanovením § 2 odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv² a přenesla na mě některé oblasti své působnosti, mj. i oblast stavebního práva.

Stěžovatelka poukázala na skutečnost, že odbor výstavby uvedené stanovisko nevydal ani přesto, že Krajský úřad Jihomoravského kraje vydal opatření proti nečinnosti.³

Odbor výstavby odůvodnil situaci nedostatečným personálním obsazením a vysokým počtem žádostí, které vyřizuje.

V dané věci jsem se v souladu s ustanovením § 14 zákona o veřejném ochránci práv rozhodl zahájit šetření a prošetřit postup odboru výstavby při vydání závazného stanoviska. Vzhledem k tomu, že informace, kterými disponuji, jsou dostatečné pro posouzení situace, přistupuji zároveň k formulaci svých závěrů.

A. Shrnutí závěrů

Odbor výstavby pochybil tím, že nevydal závazné stanovisko orgánu územního plánování podle § 96b zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (stavební zákon), bez zbytečných průtahů.

Daný závěr jsem nucen vyslovit i přesto, že vnímám a jsem si plně vědom celorepublikové situace, jaká nastala ve věci vydávání závazných stanovisek orgánů územního plánování.

B. Skutková zjištění

Žádost stěžovatelky o vydání závazného stanoviska orgánu územního plánování byla doručena odboru výstavby dne 5. 3. 2018.

1 Žádost stěžovatelky o vydání závazného stanoviska orgánu územního plánování podle § 96b zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (stavební zákon), doručena Městskému úřadu Šlapanice dne 5. 3. 2018, OURSM-ČJ/21268-18.

2 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv. Právní předpisy jsou veřejně dostupné na internetových stránkách Portálu veřejné správy na adrese www.portal.gov.cz.

3 Opatření Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu, proti nečinnosti, ze dne 12. 6. 2018.

Dne 16. 5. 2018 obdržel Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu (dále také „krajský úřad“), žádost stěžovatelky o uplatnění opatření proti nečinnosti odboru výstavby podle § 80 správního řádu.⁴ Krajský úřad konstatoval, že žádost byla opatřena všemi potřebnými přílohami, přesto ke dni podání žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti nebylo závazné stanovisko vydáno. Dále krajský úřad uvedl, že za přiměřenou lhůtu k vyřízení žádosti stěžovatelky lze s ohledem na složitost posuzování nových záměrů v území považovat lhůtu 60 dnů ode dne, kdy správní orgán obdržel úplné podklady k vydání závazného stanoviska, avšak tato lhůta marně uplynula. Krajský úřad poté přikázal odboru výstavby, aby k žádosti stěžovatelky vydal závazné stanovisko podle § 96b stavebního zákona,⁵ a to v termínu do 10 pracovních dnů ode dne obdržení tohoto příkazu.

Dne 9. 7. 2018 se na veřejnou ochránkyni práv obrátila stěžovatelka s tím, že uvedené stanovisko dosud nebylo vydáno, jeho vydání by však ráda dosáhla, neboť je povinna platit „penále stavební firmě“ za to, že stavba dosud nebyla zahájena.

Pověřená právnička Kanceláře veřejného ochránce práv proto kontaktovala odbor výstavby, který se dne 6. 8. 2018 vyjádřil (formou e-mailové zprávy) tak, že vzhledem k přetrvávajícímu nedostatečnému počtu zaměstnanců nejsou schopni reagovat ve standardní lhůtě a žádosti jsou vyřizovány v pořadí, v jakém byly předloženy na podatelnu úřadu. Z korespondence mj. vyplynulo, že od 1. 1. 2018, kdy vstoupila v účinnost novela stavebního zákona, podle které je k vybraným záměrům v území nutné závazné stanovisko tohoto orgánu, přijala podatelna úřadu do 31. 7. 2018 téměř 700 žádostí a k datu, kdy bylo vyjádření Kanceláři veřejného ochránce práv doručeno, jsou vyřizovány žádosti s datem podání 16. 2. 2018.

C. Právní hodnocení

Podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod má každý právo na to, aby jeho věc byla projednána bez zbytečných průtahů.

Podle ustanovení § 6 odst. 1 správního řádu správní orgán vyřizuje věc bez zbytečných průtahů.

Je v rozporu s principy právního státu, pokud správní orgány nevyřídí věc bez zbytečných průtahů (princip procesní ekonomie a princip včasnosti). Princip včasnosti je zároveň jedním z tzv. principů dobré správy, jak byly definovány veřejným ochráncem práv.⁶

Stavební zákon nestanoví lhůtu pro vydání závazného stanoviska orgánu územního plánování podle § 96b tohoto zákona. Neznamená to však, že vydání závazného stanoviska není nijak časově ohraničeno. Příslušný správní orgán je povinen závazné stanovisko vydat ve lhůtě přiměřené, za kterou lze považovat lhůtu pro vydání rozhodnutí, neboť postup správního orgánu při vydání závazného stanoviska je obdobný jako při vydání rozhodnutí.

4 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

5 Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (stavební zákon).

6 Kancelář veřejného ochránce práv. Principy dobré správy; dostupné z <http://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/principy-dobre-spravy/>.

Podle ustanovení § 71 správního řádu, pokud není možné vydat rozhodnutí bezodkladně, je správní orgán povinen je vydat do 30 dnů, ve složitých případech pak 60 dnů.

Lze souhlasit s názorem krajského úřadu, že žádost stěžovatelky je možno s **ohledem na složitost posuzování nových záměrů v území** vyřídit ve lhůtě až 60 dnů ode dne, kdy správní orgán obdržel úplné podklady k vydání závazného stanoviska.

Tato (nejzazší) lhůta nebyla s ohledem na výše uvedené skutečnosti dodržena a promítá se do negativního postavení stěžovatelky. Průtahy odboru výstavby při vydání závazného stanoviska, který je nezbytným podkladem pro další posouzení stavebního záměru, neúměrně prodlužují čekání na samotné „povolení“ stavby. Souhlasím se stěžovatelkou, že jde o situaci, kterou nelze z pohledu žadatele legitimně očekávat.

Bohužel situace, kdy nedošlo v přiměřené lhůtě k vydání závazného stanoviska orgánu územního plánování dle § 96b stavebního zákona, není ojedinělá. Tyto případy veřejná ochránkyně práv od počátku monitoruje.

S účinností od 1. 1. 2018 zavedla novela stavebního zákona povinnost získat pro většinu stavebních záměrů závazné stanovisko orgánu územního plánování, avšak bez toho, aby tato agenda byla na jednotlivých úřadech personálně zajištěna. Výsledkem je mj. přetíženost některých úřadů a průtahy při vyřizování žádostí občanů, negativní dopady však má tato novela i do agendy pořizování územních plánů obcí.

Z dostupných informací vyplývá, že úřady poukazují především na značný nárůst žádostí v řádu stovek žádostí i na situaci na trhu práce, kdy se (a to i přes opakovanou výběrová řízení) nedaří získat kvalifikované pracovníky. Jedná se zejména o úřady ve velkých městech a v okolí těchto měst, jako je Praha nebo Brno. Ke konci června tohoto roku bylo zaznamenáno i tvrzení, že „stát dosud neposkytl na výkon agendy finanční příspěvek, takže navýšení nákladů hradí obce s rozšířenou působností převážně ze svých vlastních rozpočtů“. Ministerstvo pro místní rozvoj naproti tomu argumentuje mj. tím, že se úřady mohly personálně vybavit s dostatečným časovým předstihem, avšak problém spatřuje i v tom, že úřady vydávají stanoviska i tehdy, když to právní úprava nevyžaduje, tedy v situacích staveb, které nevyvolávají změny v území.

S účinností od 1. 9. 2018 dochází ke změně § 96b stavebního zákona, který v tomto ustanovení výslovně vyjmenovává případy, kdy se závazné stanovisko orgánu územního plánování nevydává.

V tuto chvíli tedy mohu konstatovat, že situaci některých úřadů vydávajících závazná stanoviska podle § 96b stavebního zákona vnímám jako skutečně složitou. Je zřejmé, že se ji úřady snaží řešit, nicméně tento stav, zapříčiněný veřejnou správou, nemůže jít k tíži občanů, kteří právem očekávají vydání stanovisek v přiměřené době. Vzniklou situaci, včetně dopadů nové právní úpravy, bude veřejná ochránkyně práv i nadále sledovat a vyhodnocovat.

Vzhledem k tomu, že v šetřeném případě není odbor výstavby primárním viníkem vzniklé situace, ale odpovědnost jde primárně k jeho tíži, rozhodl jsem se se svými závěry

seznámit také Ministerstvo pro místní rozvoj, ústřední orgán na úseku stavebního řádu a gestora legislativy v této oblasti.

D. Informace o dalším postupu

Zprávu zasílám starostce města Šlapanice a podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřila ke zjištěným pochybením a informovala mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje moje dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu zasílám rovněž stěžovateli, Krajskému úřadu Jihomoravského kraje a Ministerstvu pro místní rozvoj.

Brno 28. srpna 2018

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
zástupce veřejné ochránkyně práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)